

CDA Nunspeet
staat voor
luisteren,
verbinden &
samenwerken

ALGEMENE BESCHOUWING PROGRAMMABEGROTING 2021 – 2024

Het ene doen, het andere niet nalaten

VOORWOORD

De programmabegroting 2021 – 2024 is als een meerjarige sluitende begroting gepresenteerd. Nog meer dan anders is deze begroting een momentopname. Het is momenteel al erg lastig om één jaar verder te kijken, laat staan vier jaar. De pandemie heeft niet alleen op het mondiale politieke toneel voor tumult gezorgd; het treft juist ook de lokale politiek. De controlerende rol van de gemeenteraad is lastiger geworden. Door de coronacrisis is de rol van de veiligheidsregio (VNOG) en in mindere mate die van het college toegenomen. Hierdoor hebben zij een informatievoorsprong en trekken zij beslissingen naar zich toe. Maar als raadslid ben en blijf je wel het eerste aanspreekpunt van de mensen, zie daar een toenemend spanningsveld. En vanuit die situatie en het gegeven dat de wereld om ons heen en ook die in Nunspeet er met een mogelijke volgende lockdown weer heel anders uit kan gaan zien, moet de raad een oordeel uitspreken over deze programmabegroting.

Ondanks de grote onzekerheid heeft het college ervoor gekozen om de tekorten niet alleen middels bezuinigen of uitstellen van projecten op te vangen, maar heeft daarin gerichte keuzes gemaakt en dat gecombineerd met een aanzienlijke lastenverzwaring voor de inwoners van de gemeente Nunspeet. Vandaar ook de titel van onze beschouwing: “Het ene doen, het andere niet nalaten”

CDA-BENADERING VOOR DEZE PROGRAMMABEGROTING

De grote onzekerheden op economisch en maatschappelijk gebied zijn voor het CDA reden zich terughoudend t.a.v. deze begroting op te stellen en zeker als het gaat om extra of andere wensen voor te stellen. In deze beschouwing beperken wij ons daarom tot alleen in onze ogen essentiële zaken, zaken die vooral op het gebied van sturing, management en reële verwachtingspatronen liggen. Wij nemen de begroting in die zin dan ook voor kennisneming aan met 2021 als een op dit moment reëel verwachtingspatroon, de jaren daarna vormen slechts een doorkijk.

In deze begroting is invulling gegeven aan de in het voorjaar vastgestelde uitgangspunten waarbij, ingegeven door de toen al ontstane Coronacrisis, de raadsfracties zich beperkt hebben met het kenbaar maken van prioriteiten. Voor het CDA was dat een juiste gang van zaken. Het is ook duidelijk dat deze programmabegroting nauwelijks of eigenlijk geen ruimte heeft voor extra investeringen.

Daarnaast vindt het CDA dat in het vigerende begrotingsproces de nu zo geplande politieke inbreng met de Algemene Beschouwingen op een verkeerd moment in het proces staat. De Algemene Beschouwingen worden nu gedaan als de begroting al heel stevig in de steigers staat en er maar beperkt in tijd en ruimte verschuivingen mogelijk zijn. Dat moment van de belangrijkste politiek inbreng moet o.i. eerder in het proces worden opgenomen en wel in het voorjaar. De uitkomst van dat beoogde voorjaarsoverleg krijgt wat ons betreft de naam ‘Perspectiefnota’ en is de nota waarmee het college kan gaan werken aan een concept meerjarenbegroting. Het is bekend dat er door het college gewerkt wordt aan een vernieuwing van het begrotingsproces, het CDA ziet dat voorstel nog dit jaar graag tegemoet.

DE PROGRAMMABEGROTING ALS AUTONOM DOCUMENT

De programmabegroting zit boekhoudkundig en lay-out technisch goed in elkaar. Dat verdient een compliment aan het college, de betrokken portefeuillehouder en aan de betrokken ambtenaren. De digitale presentatie in Pepperflow wordt nog elke keer beter in de mogelijkheden en services.

DE CDA-KERNPUNTEN

De CDA-fractie heeft haar beoordelingszwaartepunten naast onze principes en kernpunten gelegd. Principes die ingaan op eigen - en overheidsverantwoordelijkheid en zorgzaam zijn voor elkaar. Duurzaamheid, burgerparticipatie, zorg, mobiliteit, onderwijs zijn daarbij onze kernpunten. Gericht op de begroting in het algemeen vindt het CDA dat het hebben van financiële middelen geen doel op zich is, maar we hebben die middelen wel nodig om een samenleving en fundament te bouwen voor de toekomst. En niet investeren is daarbij roofofbouw op die toekomst.

HET SOCIAAL DOMEIN

In Nunspeet is de zorg zoals in programma 1 benoemd en begroot goed geregeld. Er wordt op veel gebieden binnen het Sociaal domein actief ingezet op betrokkenheid, toegang en bijvoorbeeld arbeidsparticipatie. Toch vormen binnen de jeugdzorg de financiën en het ‘grip er op krijgen’ nog een groot probleemgebied.

Als college heeft u de verantwoordelijkheid op u genomen om met structurele oplossingen voor de financiële problemen ter grootte van M€ 1 op het taakveld jeugdzorg te komen. Daar wordt hard aan gewerkt, maar tot nu toe hebben die inspanningen nog niet tot een afdoende structurele oplossing geleid. Het CDA waardeert uw constante informatiestroom op dit gebied naar de raad.

ONDERWIJS

Onderwijs is het machtigste wapen dat je kan gebruiken om de wereld te veranderen, aldus Nelson Mandela in 2003. Onderwijs als dé basis voor iedereen, ongeacht huidskleur, religie en afkomst. De gemeente heeft daarin een specifieke verantwoordelijkheid en dat is de basisinfrastructuur op orde brengen. Daar ligt dan ook een van de grote uitdagingen in de komende begrotingsperiode, uitdaging die er ook in het afgelopen jaren al waren. Ook bij de programmabeschuwing in 2019 heeft de CDA-fractie aangedrongen op meer tempo en slagvaardigheid op dit gebied en niet maar eindeloos doorgaan in het 'polderen' naar een IKC-eindoplossing.

VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Dorpsvernieuwing, om in de Nunspeetse terminologie te blijven, richt zich met name op woningbouw voor jong en oud met een marktconforme diversiteit in omvang, prijs en locaties. En de gemeente moet de spelregels daarvoor helder krijgen en dat is niet gemakkelijk gebleken. Nog steeds leiden onduidelijkheden, verrassingen, misverstanden en vooral miscommunicatie tot ergernis bij inwoners, maar ook bij de raad. Dat moet anders. Het CDA vindt dat er op dit zo concrete programma-gebied een maximale inspanning geleverd moet worden en dat ondanks de al gemaakte positieve stappen op dit gebied. De vertaling van een van de hoofdartikelen van de Omgevingswet op het gebied van burgerparticipatie moet daarbij leidend zijn. Als voorbeeld het aanwijzen van plangebieden voor woningbouw. Dat vereist draagvlak en het is daarom belangrijk om draagvlak en inspraak van omwonenden van zo'n plangebied vroegtijdig in te schakelen om maximale burgerparticipatie en acceptatie te verkrijgen. Inspraak mag daarbij nooit leiden tot directief gedrag vanuit de gemeentelijke overheid. Het is en moet altijd gericht zijn op het 'ja, tenzij'.

VOLKSGEZONDHEID, DUURZAAMHEID EN MILIEU

Het CDA vindt de aanpak op het gebied van duurzaamheid, die nu vooral gericht is op samenwerking en burgerinitiatieven, hoopvol. Maar ook dit jaar zetten wij vraagtekens of het voldoende is om de gestelde doelen op tijd te gaan halen en of het figuurlijke gaspedaal nog verder moet worden ingedrukt. Het betrekken van de onze inwoners en bedrijven is daarbij van essentieel belang. Het aanwijzen van plangebieden voor plaatsen van energievoorzieningen behoeft draagvlak en het is daarom belangrijk om draagvlak en inspraak van omwonenden van zo'n plangebied ook op dit gebied vroegtijdig in te schakelen om maximale burgerparticipatie en acceptatie te verkrijgen. Draagvlak creëren, daar gaat het om en dat bereik je niet alleen met een artikel in de krant over al die duurzaamheidsaspecten.

De gemeente Nunspeet heeft in maart 2015 met het ondertekenen van het Gelders Energie akkoord zich verbonden aan het halen van een aantal doelstellingen op het gebied van energiebesparing -en energieopwekking. Concrete meetpunten zijn daarbij in 2025 50% duurzame energieopwekking en -gebruik en in 2050 100%. Het halen van deze doelstelling is een enorme uitdaging, een uitdaging die, gegeven de omgevingsinvloeden van klimaatverandering en regelgeving, steeds verder in een keurslijf wordt geperst. Dat betekent dat de tijd van 'hoe gaan we het nu doen' echt voorbij is en het nu moet gaan om 'zo gaan we het doen'. Duurzaam denken en vooral doen, dat is in onze ogen het motto!

Daarom roepen wij het college op nog daadkrachtiger met voorstellen te komen en besluiten te gaan nemen, ook als die in ogen van al dan niet gegroepeerde inwoners niet kunnen. Het algemeen belang voor nu, maar nog veel meer voor onze toekomstige generaties, is te groot om op basis van een individueel belang niets te gaan doen. Lokaal en regionaal samenwerken op dit gebied is geen vraag, maar een must en deels gebeurt dat ook al in bijvoorbeeld in de, weliswaar nu nog in blauwdruk, opgestelde Regionale Energie Strategie (RES). De RES mondt uit in concrete plannen en vereist daar ook een invulling van. De lokale samenwerking met de Nunspeetse Energie Coöperatie kan met name bij de invulling daarvan van grote betekenis zijn.

VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Verkeersveiligheid en wegeninfrastructuur. Er staan veel voornemens, en terecht, op de gemeentelijke begrotingsrol met uiteraard de stationsomgeving met stip op 1. Maar dat is een groot locatiegericht project, op veel plaatsen moet er ook gewerkt worden aan het verbeteren en of in goede toestand houden van de wegeninfrastructuur. Als CDA vragen wij, net zoals in 2019, nadrukkelijk voor het op peil brengen en houden van alle fietspaden in onze gemeente.

Fietspaden moeten gaan voldoen aan de vigerende breedte eisen, zeker gezien in het licht van toenemend fietsverkeer in een grote diversiteit van sport- en touwfietsers, al dan niet gebruikmakend van e-bikes. En daar waar een noodzakelijk fietspad ontbreekt dit zo spoedig mogelijk te gaan realiseren.

Een specifiek onderwerp binnen dit programma is de situatie van de Oosteinderweg. De evaluatie afsluiting laat nu wel heel lang op zich wachten. De doelstelling van de mooie Oenenburgweg is volledig in de mist terechtgekomen. Er zijn veel verkeersbewegingen en ook het vrachtverkeer rijdt nog steeds door deze straat, waar het deel bij de Elburgerweg vanwege de scholen auto luwer moest worden. Dat is niet de praktijk. Een uitloop via de Oosteinderweg naar de rondweg zou hier veel ontlasting kunnen gaan geven.

VEILIGHEID

De voorgenomen maatregelen staan allemaal ten dienste van het creëren van een veilige woon-, leef- en werkomgeving. Voor het CDA blijft dat de hoofdinspanning gericht moet zijn op het creëren dan wel het versterken van de veiligheidsbewustwording van onze inwoners.

De recente berichtgeving over de verruiming van de aanrijtijden voor de brandweer bij natuurbranden is voor het CDA onbegrijpelijk. Het gaat hierbij om veiligheid, natuur, dierenwelzijn e.d. Ook een paar minuten later kan enorme schade aanrichten, het verlengen van de aanrijtijd staat in de realiteit van een toenemende warme zomers haaks op de risico's.

Allerlei maatregelen op papier zetten en opleggen is één, maar de geschiedenis heeft allang geleerd dat het daarmee wel moet beginnen. Het naleven van alle opgelegde Coronamaatregelen heeft overduidelijk laten zien dat draagvlak van essentieel belang is, ook in Nunspeet. Bewustwording door middel van gerichte publicaties en acties is in onze ogen de aangewezen weg om acceptatie te krijgen. Handhaving is onlosmakelijk verbonden aan het stellen van regels, hoe gering die in omvang en uitstraling dan ook mogen zijn. Dus handhaven moet, maar naar onze mening primair gericht op het corrigerend effect en straffend alleen daar waar de overtreding geen andere weg openlaat.

PROJECTEN

In de begroting is, terecht, de planning van het revitaliseren sportpark de Wiltsangh + bouw sporthal met turnhal en zwembad aangegeven. In de tijdsperiode conceptbegroting naar de nu aangeboden begroting is de realisatiefase ingrijpend gewijzigd, zowel in tijd als financieel. En die vertraging gaat effecten hebben voor de planning en de financiën, de vraag is welke?

DE OZB STIJGING

Het ene doen en het andere niet laten. De voorgestelde forse OZB-verhoging is daarvan het voorbeeld. Voor zover ons bekend is die verhoging in het bestaan van de gemeente Nunspeet een record met een stijging van 20,25%. De onderbouwing van die verhoging is echter helder en volgt de ingezette raadslijn. Toch onderkent het CDA het risico dat de OZB-percentages, gekoppeld aan projecten als de Wiltsangh en het station, structureel worden. Andere gemeenten laten dat in vergelijkbare omstandigheden ook nu al zien.

Een voor onze inwoners in begrijpelijke taal opgestelde toelichting naar wat er het komende jaar gaat gebeuren en wat de stijging van de OZB noodzakelijk maakt, is noodzakelijk.

AFSLUITEND

Het CDA is van mening dat Nunspeet nog steeds een financieel gezonde gemeente is en dat ook wil en moet blijven. Voor de CDA-fractie blijft het noodzakelijk dat de gemeente zich via de daarvoor geëigende kanalen blijvend inzet op doelmatige ondersteuning vanuit het Rijk om zodoende de grote financiële uitdagingen ook echt aan te kunnen

Begroten is een zaak van keuzes maken, het zoeken naar een evenwichtige balans en het helder zijn in het benoemen van de onzekerheden. Het CDA wenst het college en de gemeenteraad daarvoor alle wijsheid en zegen toe.

Nunspeet, 14 oktober 2020

CDA-fractie gemeenteraad Nunspeet,

Koos Meijer en Karel van Bronswijk

DE VRAGEN

1. Het Corona-virus heeft wereldwijd en ook in Nunspeet een groot aantal zaken op velerlei gebied in een ander daglicht gezet en zal dat, naar verwachting, ook blijven doen totdat er een afdoende vaccinatiemiddel beschikbaar is. In de begroting wordt in de paragraaf weerstandsvermogen/risicomanagement onder punt i het Coronavirus en de effecten daarvan op de samenleving benoemt.
 - a. Ware het niet verstandiger geweest in de inleiding van de begroting, te lezen als een autonoom document, op deze situatie in te gaan, zodat de lezer er al vanaf het begin er al van doordrongen is dat in veel gevallen de cijfers en beschrijvingen zomaar anders kunnen gaan worden.
 - b. Heeft u als college al een zogenaamd plan B gereedliggen om begrotingscalamiteiten als gevolg van de Coronamaatregelen op te vangen? Zo ja: wanneer informeert u de raad daarover? Zo nee: waarom niet?
2. Wanneer biedt u de raad het vernieuwde voorstel begrotingsproces aan?
3. Kunt u een zo realistisch mogelijk tijdschema aangeven van de realisatie IKC's in de kern Nunspeet?
4. Wanneer wordt de evaluatie afsluiting Oosteinderweg gehouden en op welke manier wilt u die evaluatie gaan uitvoeren?
5. Op welke wijze kunt u een nog intensievere samenwerking met de Nunspeetse Energie Coöperatie gaan bereiken?
6. Kunt u de door u ingeschatte effecten van de vertraging van de realisatie zwembad en turnhal in tijd en financiële middelen aangeven?
7. Kunt u garanderen dat de voor 2021 aangekondigde OZB-verhoging geen structureel karakter gaat krijgen?
8. Op welke wijze gaat u de communicatie m.b.t. de voorgestelde OZB-verhoging vorm en inhoud geven?